

Súd: Okresný súd Galanta
Spisová značka: 8Csp/104/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2317207868
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 09. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Mário Karaffa
ECLI: ECLI:SK:OSGA:2017:2317207868.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd v Galante v konaní pred sudcom JUDr. Máriom Karaffom v právnej veci žalobcu: B. I., nar. X.X.XXXX, bytom Č. A. XX, zastúpená: advokátom JUDr. Vladimírom Sidorom, so sídlom Hlohovec, Železničná 4/A, proti žalovanému: Profi Credit Slovakia s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 792 752, zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Bratislava, Kubániho 16, o zaplatenie 1430,92 euro s príslušenstvom takto

rozhodol:

I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi 1430,92 euro spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1430,92 euro od 8.11.2016 do zaplatenia všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. Žalobca má voči žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 100%, ktoré budú vyčíslené osobitným uznesením súdom prevej inštancie.

odôvodnenie:

1. Žalobca svojou žalobou došlou na súd 29.3.2017 prostredníctvom advokáta žiadal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi 1430,92 euro s príslušenstvom a nahradiť trovy konania vzhľadom na to, že dňa 14.3.2014 uzatvoril žalobca a žalovaný Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX predmetom ktorej bolo poskytnutie spotrebiteľského úveru vo výške 1200 euro pri ročnej úrokovej sadzbe 70%, RPMN vo výške 69,53% a celkovej čiastke splatnej dlžníkom v sume 2452,32 euro, ktorú suma sa žalobca zaviazal zaplatiť v 36 mesačných splátkach po 68,12 euro.

2. Žalobca v žalobe namietal neprimeranú výšku úrokov, ktorá činila 70% ročne, pričom podľa tabuľky priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk vyplýva, že priemerná hodnota úrokovej sadzby pre podobné typy úverov jej 11,21% a teda dohodnutá výška úrokovej sadzby viac ako šesťnásobne prevyšuje mieru úrokov z úverov obchodných bánk.

3. Žalobca v žalobe namietal absenciu RPMN z dôvodu nesprávneho určenia RPMN. RPMN totiž nemôže byť nižšia ako výška úrokovej sadzby. Žalobca tiež poukázal na to, že v zmluve nie je uvedená výška splátok istiny, úrokov a poplatkov, zmluva nemá určenú konečnú splatnosť úveru, v zmluve absentuje určenie doby trvania zmluvy.

4. Neplatnosť zmluvy žalobca odôvodňoval aj tým, že žalovaný poskytol žalobcovi úver nie v sume 1200 euro ale len vo výške 1021,40 euro, čiže bol znížený o sumu 178,60 euro, čo mala byť odplata za poskytnutú službu.

5. Vo veci bol dňa 12.4.2017 vydaný platobný rozkaz v ktorom bol žalovaný zaviazaný na zaplatenie 1430,92 euro s príslušenstvom, k náhrade trov konania a tiež bol zaviazaný zaplatiť na účet súdu súdny poplatok vo výške 85,50 euro.

6. Proti vydanému platobnému rozkazu žalovaný podal odpor v ktorom poprel tvrdenie žalobcu o nesprávnom údajoch o RPMN nakoľko žalobca neoznačil žiadny dôkaz v zmysle ktorého by bolo možné vyvodiť záver o nesprávnosti výpočtu.

7. Žalovaný tiež poprel tvrdenia žalobcu o výške úrokovej sadzby nakoľko zmluva o úvere je odplatnou zmluvou a na jej uzavretie je potrebná dohoda o podstatných náležitostiach, ktorými je dojednanie záväzku, stanovenie sumy týchto peňažných prostriedkov, záväzok dlžníka tieto prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky. Samotné dojednanie o výške úroku nie je podmienkou pre vznik zmluvy o úvere. Žalovaná strana tvrdila, že zmluva medzi sporovými stranami bola uzavretá podľa Obchodného zákonníka a v otázkach, ktoré neupravuje Obchodný zákonník sa riadi ustanoveniami Občianskeho zákonníka. Žalovaný poukázal na skutočnosť, že v zmysle § 502 ods. 2 Obchodného zákonníka nie je v prípade úverovej zmluvy podľa zákona možné vysloviť neplatnosť celého dojednania a odplate ani v prípade, ak by tieto boli v rozpore so zákonom. Právna norma jednoznačne určuje iný výsledok ako sa to navrhuje žalobou.

8. Žalovaná strana poprela tvrdenia žalobcu o tom, že zmluva o revolvingovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX neobsahuje náležitosti vyžadované v § 9 ods. 2 písm. f) a k) zákona č. 129/2010 Z.z. Zmluva totiž pozostáva z ustanovení nachádzajúcich sa na prednej (lícnej) strane istiny, zmluvných dojednaní na zadnej (rubovej) strane listiny a príloh, ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť.

9. Súd vo veci vykonal dokazovanie Zmluvou o úvere č. XXXXXXXXXXXX, Všeobecnými obchodnými podmienkami, oznámením veriteľa a schválení úvere a zistil tento skutkový stav veci:

10. Dňa 14.3.2014 bola medzi sporovými stranami uzatvorená Zmluva o úvere č. XXXXXXXXXXXX, kde ako veriteľ vystupoval žalovaný a ako dlžník žalobca. Na základe tejto úverovej zmluvy sa veriteľ zaviazal poskytnúť dlžníkovi úver vo výške 1200 euro a dlžník sa zaviazal splatiť úver v 36 mesačných splátkach po 68,12 euro mesačne. Celková čiastka, ktorú musel dlžník zaplatiť činila sumu 2452,32 euro. RPMN bola vo výške 69,53% a ročná úroková sadzba bola 70%.

11. Žalovaný spoločne so Zmluvou uzavrel dňa 14.3.2014 aj Dohodu o poskytnutí služby, ktoré spočívala v odklade splatnosti splátok. Za túto službu žalovaný zinkasoval odplatu vo výške 178,60 euro. Žalovaný tak poskytol úver nie vo výške 1200 euro ako to zakotvovala zmluva ale vo výške o 178,60 euro menej t.j. v sume 1021,40 euro.

12. Podľa §-u 39 Občianskeho zákonníka neplatný je právny úkon, ktorý svojim obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

Podľa §-u 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka výkon práv a povinností z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov - iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa §-u 451 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

Bez dôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

Podľa §-u 457 Občianskeho zákonníka ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

13. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občiansko-právnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Dobré mravy možno charakterizovať ako pravidlá morálneho charakteru všeobecne platné v demokratickej spoločnosti, v ktorej sa uplatňuje a presadzuje vzájomná slušnosť, ohľaduplnosť a vzájomné rešpektovanie. Je to v podstate súhrn určitých etických a kultúrnych pravidiel (noriem) v spoločnosti uznávaných. Ústavný súd Českej republiky vymedzuje dobré mravy ako súhrn etických, všeobecne zachovávaných a uznávaných zásad, ktorých dodržiavanie je mnohokrát zabezpečované i právnymi normami tak, aby každé konanie bolo v súlade so všeobecnými morálnymi zásadami demokratickej spoločnosti. Súlad a nesúlad s dobrými mravmi musí byť posudzovaný z hľadiska konkrétneho prípadu v danom čase, na danom mieste a vo vzájomnom konaní účastníkov právneho vzťahu. Hodnotenie súladu, či nesúladu s dobrými mravmi patrí výhradne do kompetencie všeobecných súdov. Nebude postačovať akýkoľvek rozpor alebo zásah, ale musí to mať určitú intenzitu, ktorá je z hľadiska verejnej mienky neakceptovateľná. Súd zisťuje, či sa výkon práva prieči dobrým mravom v danom mieste podľa objektívnych kritérií nezávisle na vedomí a vôli toho, kto právo vykonáva. Dobré mravy sú totiž meradlom hodnotenia konkrétnej situácie, odpovedajúcej všeobecne uznávaným pravidlám slušnosti v súlade so všeobecnými zásadami morálky demokratickej spoločnosti. Úvaha súdu o tom, či výkon práv a povinností je v rozpore s dobrými mravmi; musí byť podložená konkrétnymi zisteniami v konaní.

14. V prejednávanej veci nie je sporné, že úver poskytnutý strane žalobcu bol úročený úrokovou sadzbou 70% ročne. Taktiež nie je sporné, že v čase poskytnutia tohto úveru bola priemerná hodnota ročnej úrokovej sadzby 11,21% pre podobné typy úverov, ktoré poskytovali obchodné banky.

15. Dojednanie úrokov v neprimeranej výške je v rozpore s dobrými mravmi. Pri posúdení primeranosti dojednanej výšky úrokov pri peňažnej pôžičke treba prihliadnuť na celkové okolnosti úkonu, jeho pohnútky a účel, ktorý sledoval, ako aj porovnať dojednaný úrok s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov (1 Cdo 57/2005 NS SR; ZSP č. 35/2010).

Podľa rozsudku NS ČR 21 Cdo 1484/2004 nemôžu byť žiadne pochybnosti o tom, že neprimerane vysoké úroky dohodnuté pri peňažnej pôžičke sú všeobecne považované za odporujúce všeobecne uznávaným pravidlám správania sa a vzájomným vzťahom medzi ľuďmi a mravným princípom spoločenského poriadku, a že teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Dohoda ktorou boli pri peňažnej pôžičke dohodnuté neprimerane vysoké úroky, je neplatná (§ 39 Občianskeho zákonníka).

Neprimeraná a teda odporujúca dobrým mravom je len taká výška úrokov, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe ich dohodnutia obvyklú. Iba konkrétne zistenia, či a koľkonásobne prevyšuje dohodnutá výška úrokov hornú hranicu obvyklej úrokovej miery pri úveroch poskytovaných bankami, dovoľuje urobiť záver, či výška úrokov presahuje obvyklú úrokovú mieru podstatným spôsobom. Až stav, keď to tak je, odôvodňuje záver, že ide o dojednanie, ktoré je neplatné pre rozpor s dobrými mravmi. (viď 33 Odo 236/2005 NS ČR).

Pri dojednávaní úrokov pri peňažnej pôžičke koná v súlade s dobrými mravmi len ten veriteľ, ktorý požaduje primeraný úrok bez ohľadu na to, že dlžník uzatvára zmluvu o pôžičke v situácii pre neho nepriaznivej. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni „zhodnotiť“ obvyklým spôsobom. Nie je možné neprihliadnuť na skutočnosť, že dlžník uzatvára zmluvu o peňažnej pôžičke a dohodu o úrokoch z tejto pôžičky často práve z dôvodov svojej inak neriešiteľnej finančnej situácie. Nezodpovedá preto všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby dlžník v takejto situácii poskytoval veriteľovi neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov dojednaná podľa § 658 ods. 1 Občianskeho zákonníka, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek.

(rozsudok Najvyššieho súdu SR z 26. apríla 2012, sp. zn. 5 Cdo 26/2011)

Dohoda o výške úrokov musí byť v súlade s § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom, inak je právny úkon absolútne neplatný. O takýto stav pôjde vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovanú peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy.

16. Absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí voči každému a neplatný úkon nevyvoláva žiadne právne účinky (vznik, zmenu a zánik práv a povinností), ktoré boli týmto úkonom sledované. Na absolútnu neplatnosť právneho úkonu musí súd pri rozhodovaní ex offio prihliadnuť. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nevyvoláva právne dôsledky, ktoré konajúci sledoval, avšak vyvoláva zodpovednostné vzťahy a to zodpovednosť za náhradu škody a tiež povinnosť vydať bezdôvodné obohatenie.

17. V obdobnej veci Krajský súd v Prešove v spore sp. zn. 6Co 59/2014 rozsudkom zo dňa 28.4.2015 konštatoval, že odvolací súd sa stotožňuje s prvostupňovým súdom, že úroky 70% ročne sú neprimerane vysoké a odporujúce dobrým mravom. Krajský súd v Prešove v uvedenom rozsudku ďalej uviedol, že aj keď vyšlo odplaty výlučne na dohodu zmluvných strán, nie je neobmedzená. O takýto stav pôjde spravidla vtedy, ak dohodnuté úroky presiahnu mieru úrokov poskytovaných peňažnými ústavmi v čase uzavretia zmluvy (viď rozhodnutie NS SR sp. zn. 1MCdo 1/2009 zo dňa 31.7.2009).

18. Krajský súd v Košiciach vo svojom rozsudku 6Co 623/2014 zo dňa 21.4.2015, kde ako žalobca vystupuje Profi Credit Slovakia s.r.o. konštatuje, že odvolací súd sa stotožňuje so záverom súdu prvého stupňa, že dohodnutá výška úrokov z úveru 70% ročne podstatne prevyšuje úrokovú mieru obvyklú z praxe peňažných ústavov v čase uzavretia zmluvy a z tohto dôvodu je táto dohoda v rozpore s dobrými mravmi a je teda neplatná v zmysle ustanovenia §-u 39 Občianskeho zákonníka.

19. Krajský súd v Prešove vo svojom rozsudku 18Co 298/2014 zo dňa 21.10.2015, keď v tomto spore ako žalobca vystupuje Profi Credit Slovakia s.r.o. konštatuje, že v zmluve dohodnutá úroková sadzba úveru vo výške 70,02% päťnásobne prevyšuje priemerné úrokové sadzby uplatňované bankami a z toho možno vyvodit' záver o neplatnosti pre rozpor s dobrými mravmi.

20. Podľa Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní 7 Cdo 201/2014

„ K zásadám právneho štátu, ktorými je sudca pri rozhodovaní viazaný, patrí aj princíp právnej istoty. Súčasťou právnej istoty je požiadavka predvídateľnosti konania orgánov verejnej moci. Od princípu právnej istoty možno odvodiť aj požiadavku, aby sudy aplikovali právnu normu v rovnakých podmienkach vždy rovnakým spôsobom. Ústavný súd vo svojej judikatúre konštatuje, že súčasťou princípu právnej istoty je tiež požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, teda to, že obdobné situácie musia byť rovnakým spôsobom právne posudzované, pretože inak dochádza aj k porušeniu zásady právnej istoty a zákonom ustanovenej povinnosti pri zabezpečovaní jednoty rozhodovania. Ďalej podľa názoru ústavného súdu za diskriminačný možno považovať taký postup, ktorý rovnaké alebo analogické situácie rieši odchylným spôsobom, pričom ho nemožno objektívne a rozumne odôvodniť (napr. rozhodnutia ÚS SR I. ÚS 87/1993, PL. ÚS 16/1995, II. ÚS 80/1999, II. ÚS 243/2005, IV. ÚS 14/2007).

Podľa Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky v konaní III. ÚS 300/06 zo dňa 4.1.2007

„ Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v rozhodnutiach vo veci samej nemajú charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty, ani v dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06).

Podľa Uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní 2 Cdo 241/2009 zo dňa 29.4.2010

„ Ak všeobecný súd aplikuje určité ustanovenie zákona bez relevantných dôvodov v rozpore s konštantnou rozhodovacou praxou, treba považovať takýto postup za arbitrárny. Takýto postup je zároveň aj zásahom do princípu právnej istoty ako súčasťou právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 ústavy (I. ÚS 335/06).

Podobne aj ESLP v rozsudku Beian proti Rumunsku konštatuje, že je v rozpore s princípom právnej istoty, ak súd v obdobných veciach rozhodne odlišne, pričom práve úlohou najvyššieho súdu je usmerňovať rozdielne rozhodnutia. Vychádzajúc z faktu, že princípy právneho štátu sú princípmi ústavnými a preto je súd (sudca) nimi viazaný, je jeho povinnosťou rešpektovať princíp právnej istoty a zabezpečiť jeho uplatnenie v rozhodovacej činnosti. V súlade s týmto princípom je taký postup, ak sa obdobný prípad rieši rovnakým spôsobom.

Naopak, podľa názoru ústavného súdu ak súd rieši právnu otázku (tú istú alebo analogickú), ktorá už bola právoplatne vyriešená, podstatne odlišným spôsobom bez toho, aby sa argumentačne vyrovnal so skoršími súdnymi rozhodnutiami, nekoná v súlade s princípom právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy a môže tým porušiť aj právo účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.“ Podľa článku 2 ods. 1, 2 CSP ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

Právna istota je stav v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

21. Predmetná zmluva o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 14.3.2014 je absolútne neplatným právnym úkonom. Z toho vzniká povinnosť zmluvným stranám vrátiť si plnenia. V skutočnosti úver poskytnutý žalovaným činil sumu 1021,40 euro. Žalobca oproti tejto sume preplatil 1430,92 euro, čo zakladá bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobcu a preto súd zaviazal žalovaného na zaplatenie tejto sumy.

22. V zmysle §-u 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka súd zaviazal žalovaného, aby vrátil žalobcovi sumu 1430,92 euro spolu so zákonným úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1430,92 euro od 8.11.2016. Uvedený dátum je dňom, keď žalovaný už vedel, že sa bezdôvodne obohatil.

23. Podľa §-u 255 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

Podľa §-u 262 ods. 1,2 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné podať odvolanie a to v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje (§ 362 ods. 1 CSP).

Podľa § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 371 CSP žalobu nemožno v odvolacom konaní meniť.

Podľa § 372 CSP v odvolacom konaní nemožno uplatniť práva voči žalobcovi vzájomnou žalobou.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení.